

Szám: 10-23/5/1959.

MINOSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

Szigoruan titkos!

Sorszám: 7

A Magyar Népköztársaság Belügyminiszterhelyettesének

5. sz. Parancsa.

Budapest, 1959. április 17-én.

Tárgy: a nyomozói portyaszolgálat szabályozása.

A rendőrség bűnügyi szolgálatának elsőrendű feladata a bűncselekmények megelőzése. E feladat teljesítése megköveteli a rendelkezésre álló bűnügyi taktikai és technikai eszközök együttes felhasználását.

A bűncselekmények megelőzésének, felderítésének, a bűncselekményeket előidéző okok feltárásának, az osztályidegen deklasszált elemek, szokásos bűnözők, költekezők, költekező gyanús elemek rendszeres ellenőrzésének és tevékenységük figyelés alá vételének egyik módszere a bűnügyi portyaszolgálat.

Megállapítottam, hogy a városok nyomozói portyaszolgálatok - az 1957 október 30-án kiadott 5. sz. Bűnügyi Főosztályvezetői utasítás alapján - tartalmilag nem kielégítő. Több helyen - ezt felesleges munkának minősítve - önkényesen felszámolták a nyomozói portyaszolgálatot. A nyomozók határozott feladatokat nem kaptak és az éjszakai órákban gyakran céltalanul kószáltak a város területén. A vezetők nem ellenőrizték és nem készítettek elő a nyomozói portyaszolgálatot, feladatait nem határozták meg. Ez a körülmény azt mutatja, hogy sok esetben ők maguk sem értették meg e szolgálat jelentőségét a bűncselekmények megelőzésében.

A bűncselekmények megelőzése, a társadalmi tulajdon hatékony védelme, a közrend, közbiztonság további megszilárdítása érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

- 1./ A fővárosban, a megyeszékhelyi városokban, valamint Komló, Ózd, Baja, Gyula, Kazincbarcika, Hódmezővásárhely, Sztálinváros, Sopron, Oroszlány, Cegléd, Várpalota, Dorog, Nagykanizsa kiemelt városokban az esti, éjszakai, illetve hajnali órákban nyomozói portyaszolgálatot kell ellátni.

A nyomozói portyaszolgálatot a rendőrfőkapitányhelyettes /Budapesten, Borsod és Pest megyékben a bűnügyi helyettes/ szervezze meg. A megyei rendőrfőkapitányság társadalmi tulajdonvédelmi és bűnügyi osztályainál szolgálatot teljesítő nyomozók általában a megyeszékhelyi város nyomozói portyaszolgálatában vegyenek részt, azonban szükséges, hogy a központi állomány esetenként - központi értékelés alapján - a megye bűnügyi leglegfertőzöttebb területein is részt vegyen nyomozói portyaszolgálatban.

A nyomozói portyaszolgálatba naponta az állomány 30 %-át kell bevonni. A portyaszolgálat után következő napon az éjszakai, illetve hajnali órákban portyaszolgálatot ellátó elvtársak részére 5 óra pihenőt kell biztosítani.

A Budapesti Rendőrfőkapitányság központi osztályai a portyaszolgálatot úgy szervezzék meg, ahogy azt a szakcsoportok hatáskörébe tartozó feladatok megkövetelik.

- 2./ A nyomozói portyaszolgálatra való beosztást és a feladatok meghatározását egy hónapra előre kell elkészíteni. A portyaszolgálat megkezdése előtt a bűnügyi osztály /alosztály/ vezető tartson részletes eligazítást és szabja meg az aznap végrehajtandó feladatokat.
- 3./ A nyomozói portyaszolgálat elsőrendű jelentősége a bűncselekmények megelőzése és az aktív bűnüldöző munka megteremtése. A portyaszolgálat során a következő feladatokat kell megvalósítani:
 - a./ Fokozott figyelemmel kell lenni a társadalmi tulajdont képező gyárak, üzemek, építkezések, raktárak, kereskedelmi objektumok, központok és környékének ellenőrzésére. Igen hasznos az éjjeli őrkkel, portásokkal, üzemi tűzoltókkal a portya alkalmával elbeszélgetni a társadalmi tulajdon biztonságos kezelésével, tárolásával, őrzésével kapcsolatos kérdésekről. Ugyanakkor ellenőrizni kell, hogy szolgálatukat éberrel látják-e el.
 - b./ Az üzértevékenység megakadályozása érdekében a szükséges üzerek ellenőrzésére, mozgásuk, tevékenységük figyelésére, továbbá a népgazdaságra káros tevékenységet kifejtő osztályidegen, deklaszált személyek tevékenységének figyelésére, személyes megismerésére, a gyorsan gazdagodó osztályidegen, spekuláns elemek illegális jövedelemforrásainak felderítésére, mozgásuknak, költségeiknek és kapcsolataiknak megállapítására, a portyaszolgálatot végző nyomozó gyűjtsön adatokat. Beszélgessen el a szórakozóhelyek, szállodák vezetőivel, megbízható alkalmazottaival, építsen ki ezekkel jó hivatalos kapcsolatot és az általuk közölteket használja fel a spekulánsok leleplezésére.

- c./ Ellenőrizni kell a szokásos bűnözőket, a rendőri felügyeleteseket, a tömeglakásokat, a munkásszállásokat, az ágyrajárókat tartó bérlők lakásait, pályaudvarokat és azok környékét, zugszállásokat, illegális borkimérő - helyiségeket és egyéb helyeket, ahol bűnöző személyek fordulhatnak meg.
- d./ Ellenőrizni kell a körözött személyeket, valamint a rendőrség által keresett egyéb személyeket rokonainak, kapcsolatainak lakhelyein, elfogásuk céljából.
- e./ Ellenőrizni kell a város bűncselekményektől és bűnözőktől fertőzött területeit, szórakozóhelyeit, ipari és üzletnegyedekének környékét és az éjszakai órákban mozgó gyanús személyeket gyanús csomag, áruszállítás észlelése esetén igazoltatni kell és ha szükséges, intézkedni.
- f./ A portyaszolgálat alatt fokozott éberséggel figyelni kell az ellenséges cselekményeket, falfirkálásokat, röpcédulaszórást. Ezek elkövetőit lehetőleg tettenéréssel, vagy egyéb gyors, öntevékeny intézkedéssel kell ártalmatlanná tenni.

Figyelemmel kell kísérni a külföldiek mozgását, a diplomáciai gépkocsik utasainak kapcsolatait és erről azonnal jelentést kell adni a politikai nyomozó osztály ügyeletének. Amennyiben a nyomozó a portyaszolgálat alatt ilyent észlel, fel kell jegyeznie - konspiráltan - a gépkocsi rendszámát és azon személyeknek adatait, akikkel a diplomata gépkocsin utazók érintkeztek, tárgyaltak, akár szórakozóhelyen, akár lakóházban történik ez.

- g./ A portyaszolgálat során a bűnügyi ügyiratokban előforduló egyes feladatok, mint pl. gyanúsítottak és tanúk, esetleg sértettek felkutatása, beidézése, vagy az ügyiratokkal kapcsolatban egyes személyek lakáson való megkérdezése megvalósíthatóak.
- h./ Az esti, vagy az éjszakai órákban találkozni lehet azokkal az ügynökökkel, akik feladataikat az éjszakában megforduló bűnözők között végzik. Az ügynökökkel való találkozás során alkalom nyílik ellenőrizni azok gyakorlati munkáját, társaságát, mozgását az éjszakai életben, sőt az ügynök által titkosan bemutatott személyek megismerése is előnyös a nyomozók számára.
- i./ A portyázó nyomozók találkozzanak a rendőrfőnökkel, a körzeti megbizottal, cseréljék ki észleleteiket, hívják fel egymás figyelmét a kiemelkedő eseményekre. Ugyanígy a portyázott terület illetékes rendőrségét látogassák meg, hogy megismerjék az őrs területén történt azon eseményeket, melyekről az őrs tudomást szerzett.

- j./ A portyaszolgálat során egyes, a rendőrséget érdeklő személyek figyelése, ellenőrzése, vagy esetleges környezése is megvalósítható. Itt természetesen figyelembe kell venni a dolgozók felesleges zaklatásának elkerülését.
- 4./ A portyaszolgálat során történt eseményekről /megfigyelés, igazoltatás, különböző bizalmas értesülések, stb./ a nyomozók ki-merítő jelentést írnak, melyet a városi rendőrkapitányság bűnügyi osztály /alosztály/ vezetője külön dossziében gyűjt. Minden nap reggel a hivatalos idő megkezdése után értékelni kell a nyomozóportyaszolgálat jelentéseit és a szükséges intézkedéseket meg kell tenni.
- 5./ Az 1. pontban fel nem sorolt városokban, valamint járási székhelyeken az operatív helyzet, a terület bűnügyi fertőzöttségének értékelése alapján hetenként egy-két alkalommal kell a nyomozói portyaszolgálatot megszervezni. A portyaszolgálat megszervezésénél figyelemmel kell lenni a bérfizetési és vásári napokra. Ezeken a helyeken a nyomozói portyaszolgálat feladatai egyébként azonosak a megyeszékhelyi és kiemelt városok szolgálatával.
- 6./ A nyomozói portyaszolgálat végrehajtásába - szükség szerint - be kell vonni a megyei rendőrfőkapitányság, valamint a megyeszékhelyi városi és járási rendőrkapitányság és a városi, járási, rendőrkapitányságok igazgatásrendészeti szolgálatot ellátó beosztottait. Ezek az elvtársak minden esetben a nyomozók mellé nyerjenek beosztást a portyaszolgálat során.
- 7./ A vasuti kapitányságokon és azok tiszti őrssein szolgálatot teljesítő nyomozók a fentiek alapján rendszeresen végezzenek portyaszolgálatot, az utasításnak a vasut területén történő megfelelő alkalmazásával.
- 8./ A megyei rendőrfőkapitányságoknál szervezett üzérkedési csoportok nyomozói a közlekedésrendészeti szervekkel közösen az éjszakai és hajnali órákban, piacnapok előtt tartanak utvonali ellenőrzéseket, melyeknek feladata az üzérkedő, spekuláns elemek áruszállításainak felderítése, valamint a megyékből kivezető utak ellenőrzés alá vonása.

A megyei rendőrfőkapitányság helyettes vezetője, osztályvezetői, a kapitányság vezetők és bűnügyi alosztály vezetők rendszeresen ellenőrzik a nyomozói portyaszolgálat helyes megszervezését és végrehajtását. Gondoskodjanak arról, hogy a nyomozói portyaszolgálatot jelen parancsom szellemében hajtsák végre.

A bűnügyi portyaszolgálat tapasztalatairól és eredményeiről a havi jelentésben kell jelentést adni.

A megyei rendőrfőkapitányságok vezetői jelen parancsom végrehajtása során tegyenek további erőfeszítéseket területükön a bűncselekmények megelőzésére, a társadalmi tulajdon hatékony védelmére, a közrend és közbiztonság további megszilárdítására.

Jelen parancsamat a teljes bűnügyi állománnyal, a rájuk vonatkozó részeiben pedig a közrendvédelmi és igazgatásrendészeti állománnyal ismertetni kell.

Jelen parancsommal egyidejűleg az 1957. évi 5. sz. Bűnügyi Főosztály-vezetői utasítást hatálytalanítom.

Garamvölgyi Vilmos r. vezérőrnagy s.k.
belügyminiszterhelyettes

Felterjesztve: Miniszter elvtársnak,
Kapják: Miniszterhelyettes elvtársak,
ORFK. vezetőjének helyettesei, osztályvezetői,
őnálló alosztályvezetői,
Őrsparancsnokképző és Alapfoku rendőr-
iskola parancsnokai,
Budapesti Rendőrfőkapitány, helyettesei,
osztályvezetői, ker. kapitányok,
Megyei rendőrfőkapitányok, helyetteseik,
osztályvezetőik, városi, járási rendőr-
kapitányok.